

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

POMEMBNI DEJAVNIKI RAZVOJA

● GLEALIŠKI SKUPINI
DKD ZALOG

Boljše delovne možnosti

Sredi lanskega decembra je gledališka skupina DKD — Svoboda Zalog sklicala problemski sestanek, na katerega so bili vabljeni predstavniki KS Zalog in njenih družbenopolitičnih organizacij, TVD Partizan Zalog in Zveza kulturnih organizacij Ljubljana Moste-Polje.

Že nekaj časa deluje gledališka skupina Zalog, ki ima bogato kulturno tradicijo in jo nadaljuje tudi danes, v slabih delovnih razmerah. Prostor za vaje je neprimeren (mrz, slaba zvočna izolacija), ker pa je tudi majhen, imajo v njem lahko le začetne bralne vaje, ne morejo pa pripraviti režijskih predstav. V kulturnem domu, v katerem so še pred nedavnim lahko vadili tudi člani gledališke skupine, je zdaj športnorekreativski center, ki je tudi ob večerih vseskozi zaseden.

Namen sestanka je bil, da bi se dogovorili z vsemi pristojnimi v krajevni skupnosti Zalog in v TVD Partizan, kako uskladiti termine in poiskati možnosti za normalno delovanje gledališke skupine, ki vsekakor rabi oder za končno postavitev dramskega dela. Ob tem velja pripomniti, da so člani TVD Partizan Zalog pred približno dvema letoma s prostovoljnimi delom in minimalnimi sredstvi vsaj delno usposobili dvorano in oder in si zaradi tega lastijo nekakšno prednostno pravico pri uporabi dvorane.

Po obojestranskem prikazu problematike v zvezi s svojimi dejavnostmi so se člani gledališke skupine in TVD Partizan Zalog dogovorili, da bo rekreacija v dvorani kulturnega doma v prihodnje ob večerih le dvakrat na teden, trikrat v tednu pa bo dvorana na voljo gledališki skupini.

S tem dogovorom je torej vsaj delno rešen problem gledališnikov, možnosti pa je v Zalogu v tem pogledu še več (šola, prostori KS) in bi jih bilo treba bolje izrabiti. Vsekakor pa bo večina problemov rešenih z dograditvijo športnega centra v Zalogu in pa seveda z rekonstrukcijo samega kulturnega doma.

M. ŠTIMEC

Družbene organizacije ter društva prevzemajo v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja vedno pomembnejšo vlogo. Zato ni naključje, da je bila osrednja točka nedavne seje občinske konference SZDL posvečena prav problematiki organiziranja in delovanja družbenih organizacij in društev v naši občini.

V občini deluje preko 110 društev, ki vključujejo v svoje aktivnosti okoli 30.000 delovnih ljudi in občanov. Društva se pretežno zadržujejo v občinski zvezi, so pa tudi taka, ki se povezujejo samo z okoljem, v katerem delujejo (ozdi, KS, šola). Tako na ravni občine delajo sedem zvez društev, prav zdaj pa ustanavljajo občinsko zvezo tabornikov.

V zadnjem obdobju je bil storjen velik napredek pri vključevanju družbenih organizacij in društev v politični sistem socialističnega samoupravljanja. Znamenit premik je bil storjen zlasti v krajevnih skupnostih, kjer se društva s svojimi interesi aktivno

vključujejo v reševanje tamkajšnje problematike.

Kljub nespornim uspehom pa se delegati občinske konference SZDL opozorili na probleme, ki se pojavljajo pri delu družbenih organizacij in društev.

V večini društev poteka kadrovska politika nenačrtno in ni sestavni del izvajanja športnih nalog. Niso redki primeri, da aktivnost posameznega društva sloni le na ozkih skupinah ali celo posameznikih. Ob tako zaprtem delu skoz aktivnost društva ne morejo rasti kadri, ki bi bili sposobni sprejemati najodgovornejšje zadolžitve v organizaciji in so zato v vodstvu isti ljudje po deset in več let. V prihodnje bo

zato nujno v vodstvo vključevati najširši krog članstva, zlasti mladine.

Velik problem delovanja družbenih organizacij predstavljajo finančna sredstva. Le nekaj družbenih organizacij si je skoz sistem svobodne menjave dela in ovrednotenih programov zagotovila finančna sredstva za izvajanje svojih nalog s strani siso. Družbene organizacije, ki s svojo dejavnostjo posegajo v dejavnosti več SIS, niso naletele na razumevanja, da bi le-ti sofinancirali izvajanje njihovih ovrednotenih programov. Ta problem je zlasti prisoten pri Zvezi za tehnično kulturo in Počitniški zvezi.

Zaradi neurejenega financiranja dejavnosti družbenih organizacij v občini so delegati OK SZDL podprli predlog koordinacijskega odbora o pripravi družbenega dogovora, ki bi to področje uredil in bi ga sklenile družbene organizacije, sisi in družbenopolitične organizacije v občini.

Družbene organizacije in društva predstavljajo s svojim članstvom, zlasti pa s svojo dejavnostjo tudi pomemben dejavnik v sistemu splošne ljudske obrambe. V posamezne aktivnosti so se dokaj uspešno vključevale, vendar bo v prihodnje nujno sistemsko opredeliti njih ostale naloge in aktivnosti v njej.

Razprava delegatov in zaključki bodo temelji dela koordinacijskega odbora za družbene organizacije in društva pri predsedstvu OK SZDL. V izvajanje pri nadaljnjem delu sprejetih sklepov pa se bodo morale vključiti tudi druge družbenopolitične organizacije, sisi, izvršni svet občinske skupščine, zlasti pa same družbene organizacije in društva.

MILAN FRANKOVIČ

VESTI IZ KULTURE

● Razstava moščanskih fotografov

— V drugem nadstropju skupščine občine Ljubljana Moste-Polje razstavljajo svoja dela člani fotosekcije KUD Vide Pregare. Sodelujejo: Marjan Srebrnjak, Kancijan Hvastija, Tihomir Pinter, Dušan Jež, Miran Todor, Vladimir Stainbuch in Stanislav Jankovič. Razstava bo odprta do 25. januarja, zatem pa se bodo moščanski fotografi predstavili delovnim ljudem in občanom še v nekaterih delovnih organizacijah in drugih razstavnih prostorih naše občine ter mesta Ljubljana.

● Visok življenjski jubilej

— Ob visokem in plodnem življenjskem jubileju, sedemdesetletnici slikarja Staneta Kumarja, člana Akademskih likovnih ustvarjalcev Most, se čestitkam jubilarntu in dobrim željam za prihodnje pridružujemo tudi mi!

Š. M.

Mešani pevski zbor Svoboda Zalog na proslavi obletnice MIZ-Emona v Zalogu julija 1980

Fotografija Janeza Juvana »Postanek« (iz pohvaljene kolekcije na razstavi v Beogradu)

PRIZNANJA ZA NAŠE FOTOGRAFE

Fotografi iz naše občine so v lanskem letu uspešno sodelovali na več fotografskih razstavah po vsej Jugoslaviji. Omenimo naj le nekaj njihovih uspehov v zadnjih mesecih lanskega leta. Konec oktobra so na razstavi fotografij in diapozitivov »Zlato oko« v Novem Sadu prejeli Janez Juvan drugo nagrado za kolekcijo fotografij in Alenka Vidrgar ter Tihomir Pinter tretjo nagrado za kolekcijo fotografij. Omenimo naj še, da je Alenka Vidrgar na tej razstavi prejela tudi prvo nagrado za kolekcijo diapozitivov.

Tudi na razstavi, ki je bila v počastitev dneva republike odprta v Beogradu, niso ostali brez nagrad in pohval. Alenka Vidrgar je dobila tretjo nagrado za kolekcijo fotografij, Janez Juvan pohvalo prav tako za kolekcijo in Zoran Vogrinčič pohvalo za poamezno fotografijo. Član foto kluba društva ljudske tehnike Papirnice Vevče Drago Bole pa je prejel prvo nagrado za kolekcijo diapozitivov.

Na razstavi, ki je bila odprta 22. decembra v počastitev dneva JLA in drugih pomembnih zgodovinskih obletnic v Splitu, pa je mojster fotografije Tihomir Pinter prejel prvo nagrado za kolekcijo fotografij.

D. J.

Nič več lastovka

Vsako leto se iz tujine vrača nekaj deset otrok naših začasnih zaposlenih delavcev. V letošnjem šolskem letu se jih je vrnilo s starši ali brez njih že okrog 40. Vključili so se široko po Sloveniji v osnovne šole in srednje šole z eno samo željo: čimprej se vključiti med vrstnike.

Roman Jeram obiskuje že dve leti OŠ Karla Destovnika-Kajuha. Ni več »lastovka«, ki le občasno prihajajo k nam v »šolo v naravi« z željo, da bi bolje spoznal domovino in se bolje naučil materine besede. Dokončno se je vrnil in danes ne razmišlja, da bi lahko bilo tudi drugače.

Težko je verjeti, da se otrok vrne iz zdomstva, pa ne obvlada materinščine. Nedvomno je položaj otroka, ki živi vrsto let v tujini, izjemen. Krepi ga še zlasti občutek negotovosti zaradi začasnega življenja na tujem. Romanovi starši so kaj kmalu spoznali, da se je treba s sinovoma vrniti čimprej preden bi navezala trdne čustvene vezi v tujini, preden bi se morda celo odtujila slovenski besedi, narodnosti in socialistični miselnosti, preden bi bil otrok za domovino zgubljen.

Roman in Roki sta se rodila v Manheimu. Roman je že pred vstopom v nemško šolo obiskoval nemški vrtec — slovenskega namreč tam ni. Res so se doma pogovarjali po slovensko, a čutili so da je to premalo. Vključili so ga v slovenski dopolnilni pouk v Manheimu. Tja se vozi slovenski učitelj vsako sredo iz 150 km oddaljenega Stuttgarta, pa tudi slovenski starši vozijo svoje otroke, željne slovenske besede, iz 20 — 30 km oddaljene okolice. Kot učencec 1. razreda je Roman prvič za dalj časa prišel s »šolo v naravi« v Kranjsko goro. Bil je navdušen in zaželel si je domov med vrstnike.

Naslednje leto so se Jermanovi preselili v Ljubljano. Toda vraščanje med vrstnike, v bližnjo okolico ni potekalo brez težav. Roman se je večkrat počutil neobgljenega, saj marsikdaj ni razumel svojih sošolcev, a učiteljica in razrednica razumela njega. Večkrat

ni dobro razumel navodila, posledica česar je bila slaba ocena, zlasti ob tihih vajah. Mati se je učila skupaj s sinom iz dneva v dan, a slabe ocene so kljub temu še »padale«. Čeprav je Roman že o počitnicah pridno prebiral slovenske knjige, mu je še vedno znova zmanjkovalo slovenskih besedi. Delal je tipične pravopisne napake (pisal je npr. vse samostalnike z velikoj

Roman Jeram

začetnico, zamenjeval črke ipd.).

Minilo je pol leta. Slovenske besede so Romanu tekale vedno lažje. Našel si je prijatelje v razredu. Z Marjanom sta si postala posebno blizu. A tudi v stolpnici se je hitro zvil. Iz tihega, rešnega fantiča se je razvil dokaj živahen deček. Ob koncu šolskega leta je bil led dokončno prebit. Roman, dober športnik, se je uveljavil in postal celo vzor vrstnikom. Razred je izdelal z odličnim uspehom. Svoje znanje pridno prenaša na 3-letnega bratca.

V zimskih počitnicah se bo Roman spet priključil otrokom iz Stuttgarta, ki bodo za deset dni prišli v Kranjsko goro. Veseli se, saj bo prišel iz Manheima tudi bratranec Damijan, kateremu bo Roman vsaj nekaj dni »mentor« o smučanju, še zlasti pa v materinščini. Roman je prepričan, da bodo Damjanovi starši, kakor drugi, spoznali, da marka še zdaleč ni vse! MARIJA BELEC

V SPOMIN

Poslovili smo se od Lovra Omahna-Orlova

Ob koncu starega leta nas je prizadela žalostna novica, da nas je za vedno zapustil naš dragi krajan, partizanski komisar, nosilec spomenice 1941 in nekdanji predsednik KO ZB NOV Zadvor tovariš Lovro Omahna-Orlov iz Zadvora.

Doživel je visoko starost — skoraj 83 let. Od njega smo se poslovili na sostranskem pokopališču ob vojaški godbi, številnih govornikih in obilici cvetja. Kljub mrazu se je zbralo veliko ljudi, kar kaže, kako zelo je bil pokojnik spoštovan med krajanji in soborci. Želimo, da bi mu bila

lahka slovenska zemlja, za katero se je štiri leta srčno boril.

ALOJZ KASTELIC

Izpolnili poslanstvo

Ob pregledu uspehov v lanskoletni sezoni zaloški pevci ugotavljamo, da je bila kulturno bogata, predvsem pa zelo uspešna. Imeli smo 18 nastopov, od teh 6 celovečernih koncertov. Naše kulturno poslanstvo pa se ni zapiralo samo v krog naše KS, ampak smo nastopali tudi zunaj naše občine.

Vrhunec kulture sezone je pomenil zaključni koncert poleti v zaloški prenovljeni dvorani. Nastop je izzvenel v splošno zadovoljstvo pevcev in poslušalcev. Pripravi smo, da nam bo z dobro organizacijo in s primernim obeščanjem, uspelo napolniti dvorano tudi v prihodnje.

Jesenska sezona se je začela že zadnje avgustovsko soboto, ko smo se v lepem sončnem vremenu povzpeli na vrh Šmarne gore, čeprav v precej okmjeni sestavi. Našemu nekoliko manj ubranemu petju na »visoki« ravni so pritegnili tudi nekateri obiskovalci.

Čakale pa so nas tudi bolj resne naloge. Povečati je bilo treba število pevcev, kar nam je do neke mere uspelo. Tako se zadnjim vjam že pridružujejo tudi mladi člani šolskega zbora. Želimo, da bi se naše vrste še pomnožile. Zato vabimo vse

našim vjam, ki so vsak terek in četrtek od 19. do 21. ure v sejni sobi združnega doma v Zalogu. Tistim, ki stanujejo nekoliko dlje od združnega doma naj povemo v spodbudo tole: imamo pevko, ki mora na pot uro in pol pred začetkom vaje, da je ne zamudi.

Druga zahtevnejša naloga nas je čakala, ko smo zamenjali zborovodjo. Dosedanji zborovodja je zaradi objektivnih okoliščin delo opustil. Po daljšem iskanju pa je delo pevovodje prevzela Vera Šolar, ki je začela voditi zbor v oktobru. V novembru smo že imeli 3 nastope.

Naj končam z željo kulturnikov v Zalogu: pogrešamo delo kulturne komisije, ki bi usklajevala in organizirala proslave v povezavi s šolo. Obenem pa se nam zdi nerazumljivo, da se upodablja obnovljena dvorana v združnem domu, ki je za proslave vsekakor primernejša kakor šolska avla.

Besedilo in slika STANE JALOVEC